

Goedemiddag, mijn naam is Charlotte Hoffman. Ik ben arts, en doe promotieonderzoek naar luchtvervuiling wereldwijd.

Wist u dat zo'n 99% van de wereldbevolking leeft op een plek waar niet wordt voldaan aan de normen voor schone lucht?

Helaas is Den Haag daarop geen uitzondering. Luchtkwaliteit is dan ook regelmatig onderwerp van gesprek in deze raad. Want hoe kunnen we – ondanks de industrieën en motorvoertuigen die onze maatschappij ook veel goeds brengen – zorgen voor een stad met schone lucht?

De ernst van luchtvervuiling zag ik voor het eerst tijdens mijn opleiding tot arts. In de snijzaal bestudeerden we longweefsel. De longen die voor mij lagen, waren niet mooi roze, maar ronduit zwart. Rokerslongen, dacht ik. Maar dit bleek onjuist. Deze persoon had nooit gerookt, maar wel zijn hele leven aan de rand van de snelweg gewoond.

Pas nu ik onderzoek doe naar luchtvervuiling, besef ik de omvang van het probleem. Luchtvervuiling veroorzaakt longaandoeningen, hart- en vaatziekten en is zelfs gerelateerd aan dementie. Wereldwijd gaan op dit moment meer mensen dood aan de gevolgen van luchtvervuiling dan aan roken. In Nederland overlijden 12.000 mensen per jaar en is 1 op de 5 astmagevallen onder kinderen het gevolg van vervuilde lucht.

Binnen mijn onderzoek heb ik ruim 500 burgers uit vijf verschillende landen – van Kyrgyzstan tot Griekenland – geïnterviewd over hoe zij zelf kunnen bijdragen aan schone lucht. Eén gevoel – ongeacht cultuur, welvaart of religie – stond duidelijk op de voorgrond: een gevoel van machteloosheid.

Burgers vinden belangrijk en willen graag actie ondernemen, maar worden daarin niet ondersteund door de overheid. Integendeel zelfs.

Want hoe kan je verwachten van burgers om bij te dragen, terwijl zij op straat continu worden verleid door reclames voor vervuilende activiteiten, zoals vliegdealtjes naar Spanje of voor het rijden van een SUV? Reclames waar zij niet om hebben gevraagd, maar die wel onbewust ons gedrag en cultuur beïnvloeden.

We vinden het inmiddels normaal dat we reclames verbieden voor dingen die ons evident ziek maken, zoals roken, maar waarom is er nog geen verbod op fossiele reclames, die exact dezelfde gevolgen hebben?

Het verbod op tabaksreclame – iets wat eerst ook ondenkbaar leek – leidde tot een enorme kentering van het aantal rokers, en daarmee tot gigantische gezondheidswinst.

Het is tijd om deze stap nu ook te zetten voor fossiele reclames. Nu we op klimaatvlak minder kunnen verwachten van de landelijke regering, doe ik een oproep aan steden die klimaat wél belangrijk vinden om een goed voorbeeld te zijn.

En nee, de afweging of een verbod wenselijk is, is geen juridische maar een politieke afweging. Dit wordt keer op keer bevestigd door juristen in hun adviezen aan de gemeente: een wettelijk verbod is haalbaar.

Laten we onze burgers niet meer verleiden, maar juist stimuleren om collectief te zorgen voor schone lucht. Schone lucht zou een recht en plicht moeten zijn, en is een voorwaarde voor goede gezondheid. U kunt daaraan bijdragen.

Dank u wel.